

sület pénztárába befizették, gróf Andrassy Gyula ő exja régi alapítványát újabb 100 frt befizetésével 200 frt készpénz alapítványná egészítvén ki:

b) alapítványi tőketartozásaiak részbeni törlesztésére befizettek 1881. végeig: Kabina János 20 frtot; Szabó Adolf 40 frtot; Fekete Lajos 30 frtot; 1882-ben: Harezzer János 20 frtot; Tomcsányi Gyula 20 frtot; Csiby Lőrincz 60 frtot; Terboecs Bertalan 20 frtot; Kostyál György 100 frtot és Dernyei Antal 20 frtot.

IX. Jelen jegyzőkönyv hitelesítésére Ghyczy Emil és Luczenbacher Pál választmányi tagok kéretnek fel.

K. m. f. — Hitelesítésül:

Ghyczy Emil,
választmányi tag.

Luczenbacher Pál,
választmányi tag.

Tisza Lajos,
elnök.

Horváth Sándor,
titkár.

A horvát-szlavonországi államerdők és az ottani beruházási alap kezelése.

Közli: Bedő Albert.

A horvát-szlavonországi erdők kezelésének igazgatásában a jelen év kezdetétől újabb lényeges változás történt, miután ez időtől kezdve, úgy a volt határőrvidéki, mint a polgári Horvátországban lévő fuccinei kincstári erdők, valamint a már 1871-ben polgárosított határőrvidéken az állam végleges birtokában megmaradott belovári erdők helyi kezelésének igazgatása a földmivelési minister m. évi 31.788. számú rendelete alapján e folyó évtől kezdve egyesítettett, s e szerint a horvát-szlavonországi összes erdők a határőrvidék polgárosítása alkalmából m. évi juliushó 15-én kiadott királyi leirat alapján Zágrábban felállított m. kir. erdőigazgatóság és a

földmivvelés-, ipar- és kereskedelmi ministerium fenhatósága alatt egy igazgatósági kerületet képeznek.

Ezen erdőségek a jelen egyesítést megelőzőleg két igazgatósági kerületben voltak; egyik volt a még nem polgárosított határőrvidék, melynek ügyeit a zágrábi főhadparancsnok, a parancsnokságnál lévő erdészeti osztálylyal vezette; ezen kerületet képezték a még fennálló vinkovcei, új-gradiskai, glinai, otocaci és gospici erdőhivatalok összesen 66.126 hold tölgyerdővel, melyből azonban 30.000 hold köztudomás szerint határőrvidéki beruházási czélokra az ugynevezett investmentialis alapnak lett átadva, 261.503 bükk- és más lombfanemű erdővel és 65.900 hold fenyves erdővel, összesen véve tehát 393.529 hold szolgalmmentes erdősséggel. A határőrvidéki államerdők terjedelme a polgárosítást megelőzőleg sokkal nagyobb volt, azonban a lakosság szolgálma terhelte, melynek megváltása akként történt, hogy az összes államerdők értékfele a szolgalm megváltása fejében a magyar alkotmányos kormánynak azon czélból tett ajánlatára, hogy Horvát-Szlavonországok népességének anyagi jólléte a lehető legkiterjedtebb mértékben előmozdittassék, királyi rendelettel a lakosságnak adatott át s ez 1873-ban törvénybe (XXX. t.-cz.) is lett iktatva. Az erdők megosztásánál a becslés pénzértékre alapítva történt s ehez képest a lakosság részére adatott 143.510 hold tölgyerdő 349.474 hold bükk- és más lombfanemű erdő és 79.429 hold fenyőerdő, összesen tehát 572.413 hold erdőség, s a mint már fennebb is megjegyezve lett, átadatott még az investmentialis alapnak a vinkovcei erdőhivatal kerületéből 30.000 hold tölgyerdőnek összes fakészlete, mely utóbbi kerekszámban 30 millió forint értéket képvisel, s melyből még mintegy 24.000 hold vár eladásra. Ezen erdők fanemei tölgy, kőris, szil és gyertyán; a tölgy általában véve a kocásos tölgy fajából való s az összes fanemeknek 75⁰/₀-át

képezi. A fák kora 200—250 év, vastagsága pedig 40—150 cm. A holdankénti fatömeg 200—400 köbméter. Az állam birtokában maradt erdőkből kielégítésre vár még több határ-örvidéki város, u. m. Ivanič, Carlopago, Zeng, Belovár, Sziszek, Zimony és Pétervárad faizási követelésének kielégítése, mely az erdők elébb érintett felezése alkalmával feledésben maradt, de melyre nevezett városok most mintegy 800.000 frt. értékű erdőt követelnek.

A lakosság részére adott erdők nem külön adattak ki minden egyes községnek, hanem a fennállott ezredek területe szerint ugynevezett vagyonszükségek alakítottak s ezek, természetesen kötelesek lévén szakértő erdőtiszteket is tartani, külön e célra szervezett választmányi testülettel kezelik az erdőket és szolgáltatják ki a lakosság részére szükséges faanyagot, míg az ezenkívül rendelkezésre álló részt saját közigazgatási és culturalis szükségleteik fedezésére értékesítik. Az ezen erdők felett való törvényes felügyeletet a bán gyakorolja; de az 1873. évi XXX. t.-cz. 7. §-a szerint az államerdők főigazgatásával megbizott közegeknek, tehát a földmivelési miniszternek is fentartva lett az erdőgazdaság természetéből kifolyó ellenőrzési jog.

A fuccinei erdőhivatal 27.397 hold bükk- és más lombfaj-nemű és 20.397 hold fenyő-erdőt, összesen tehát 47.794 holdat kezel, ez azonban még szolgálommal van terhelve; a belovári erdőhivatal pedig 14.877 hold tölgy-erdőt, 62.193 hold bükk- és más lombfaj-nemű erdőt és 165 hold fenyves-erdőt, összesen tehát 77.235 hold erdőseget. Ezen két utóbbi hivatal által kezelt erdőket a múlt év végéig a zágrábi országos pénzügyigazgatóság igazgatta, ezen erdészeti ügyeket illetőleg azonban a földmivelési ministerium alá volt rendelve.

Mind a zágrábi főhadparancsnok, mind pedig a pénzügyi igazgató az erdők kezelését illetőleg azon hatáskörrel birtak,

melylyel a m. kir. erdőigazgatóságok birnak, — a határőrvidéki főparancsnokok azonban megelőző időben a hatáskör-től eltérőleg is intézkedvén, ő Felsége 1877. évi június 2-án kelt legfelső határozványával a főhadparancsnokság utasítva lett, hogy ugy a beruházási alapot illető minden ügyben, mint a közös kezelés minden más teendőiben is azon hatáskör szerint járjon el, mely az országos pénzügyigazgatóságot megilleti s mindazon kérdésekben, melyek nem minden kétségen kívül állólag tartoznak hatáskörébe, minden tekintet nélkül a már történt előbbi eljárásra, a pénzügyminister (az erdők kezelésének vezetése akkor még a pénzügyi tárczához tartozott) hozzájárulását kérje ki.

A végrehajtott polgárosítás befejezésével most már az összes horvát-szlavonországi erdők kezelésének vezetését a földmivelési ministerium a Zágrábban felállított m. k. erdőigazgatóság útján intézi, mely erdőigazgatóságnak a kezdetben idézett királyi leirat határozata szerint ugyanazon hatásköre van, mint a többi m. kir. erdőigazgatóságnak.

A beruházási alap részére kiadott erdők közvetlen igazgatása az alap ügyét szabályozó mult évi július 15-én kiadott császári és királyi leirat szerint a földmivelési ministert illeti. Ennélfogva az erdők műszaki teendőit a zágrábi erdőigazgatóság s illetve az állami erdőtisztek végzik; a bánt ez ügyekben ugyanazon hatáskör illeti meg, melyet előbb a zágrábi főparancsnok gyakorolt; az erdők értékesítését s a befolyt jövedelemnek felhasználását illetőleg pedig egy tanácsadó bizottság van felállítva, melynek czime: „Az 1881. évben Horvát- és Szlavonországgal egyesített katonai határőrvidék beruházási bizottsága“.

Ezen bizottság minden év tavaszán és őszén rendes üléseket tart, az elsőben az alap megelőző évi zárszámadását, az őszi ülésen pedig az alap jövő évi költségvetését tárgyalja;

rendkívüli ülések sürgős és fontos esetekben és rendszeren az őszi faeladások idején, október vagy november hóban tartatnak.

A határőrvidéki beruházási alpnak mindén évre saját külön költségvetése van, melyet a földmivelési és pénzügy-minister s a bán együttesen készítenek el, azután a beruházási bizottság tárgyalja s ugy ez, valamint a zárszámadás is ő Felsége legmagasabb jóváhagyását igényli, mi czélból ugy ezen ügyekben, mint minden más legfelső jóváhagyást igénylő beruházási ügyekben a bán a horvát-szlavon-dalmát minister utján tesz ő Felségéhez előterjesztést.

A beruházási bizottság elnökének kinevezése végett a bán a magyar ministerium utján teszi előterjesztését. A bizottság jelenlegi elnöke a báni hétszemélyes tábla elnöke Radivojevics Livius titkos tanácsos. A bizottság áll a magyar k. kormány két képviselőjéből, kiknek egyike a földmivelési ministert, egyike a pénzügyministert képviseli és a horvát országos kormány két képviselőjéből, továbbá a határőrvidéki ezred és város községeknek ő Felsége által kinevezett 4 képviselőjéből.

A beruházási czélokra szánt erdőkért befolyó pénz az összes kezelési és értékesítési kiadások levonása után az 1877. évi novemberhó 26-án kelt királyi parancsirat értelmében aként használandó fel, hogy annak $56\frac{2}{3}\%$ -a a határőrvidéken építendő vasutakra, $43\frac{1}{3}\%$ -a pedig a Száva és mellékfolyóinál eszközzendő munkálatokra és töltésezésekre, az uthálózat kiegészítésére, a Karst vidéknek vízzel való ellátására, ugyanott a vízfolyások szabályozására s a Karst erdősítési munkáknak azon időig való folytatására fordítandó, míg a Karst erdősítési tőkealap nem létesül. A beerdősített Karst területek, a mennyiben állami vagyont képeznek, az államerdők igazgatóságának lesznek átadandók.

A horvát-szlavonországi határőrvidék rendkívüli jövedelmei, és illetve a beruházási alap tárgyában 1881. évi juliushó

15-én kelt császári és királyi rendelet 1. pontja szerint a broódi és pétervárad kerületekben beruházási célokra már kihasított 30.000 hold tölgyerdőn kívül, a határörvidéki culturalap létesítésére s azon vagyonszükségekre, melyeknek erdeje faszükségletet nem fedezi, még annyi korosfával bíró állab hasítandó ki, mennyi az erdők okszerű kihasználása mellett és az erdőgazdaságilag szükséges faállomány károsítása nélkül lehetséges lesz. A kihasítás céljából szükséges műszaki felvételekkel az országos főerdőmester vezetése alatt négy egymástól külön működő és egymás munkáját külön felülvizsgáló erdészeti bizottság működik, melyek kettejének tagjai magyarországi, kettejének pedig horvát-szlavonországi erdőtisztekből alakítottak.

Az államerdőkből évenként kihasználandó faanyagok vagy külön nyilvános ajánlati tárgyalás útján, vagy a földmívelési ministerium által koronként megállapított árszabályban megszabott árak szerint, rendszeresen tövön az erdőben adatnak el; a beruházási alap erdeinek fája szintén mindig nyilvános ajánlati tárgyalás útján adandó el, s e részben az ajánlatok felett első sorban a beruházi bizottság véleményének meghallgatása nélkül csak akkor teljesíthető, ha az illető erdők ajánlati tárgyalásra már ki voltak írva, s ezekre később oly utóajánlat tételik, mely legalább is a becsértéket megajánlja. A beruházási alap erdeiért befolyt vételár 10/0-a az adó, újra-erdősítés és a kezelési költségek megtérítése fejében az államerdőgazdaságot illeti.

Azok, kik az állami erdőkből kívánnak fát vásárolni, ajánlataikat akár a m. k. földmívelési ministeriumnál, akár a zágrábi m. k. erdőigazgatóságnál, a kik pedig a beruházási alaphoz tartozó erdőkből kívánnak vásárolni, vagy az említett hatóságok egyikénél, vagy Horvát-Szlavon-Dalmátországok bánjánál adhatják be.